

Marges de la Vall de les Elies

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Camí de les Elies
Emplaçament	Feixes a banda i banda del camí de les Elies, abans d'arribar a la Casa Nova de les Elies
Alçada:	445

Coordenades:

Latitud:	41.67428
Longitud:	2.13744
UTM Est (X):	428201
UTM Nord (Y):	4613972

Classificació

Número de fitxa	08033 - 260
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 012A00151

Fitxes associades:

[Vall de les Elies](#)

Autoria de la fitxa	Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa:	ds., 25/10/2008 - 02:00

Descripció

Marges de pedra seca que es troben disseminats arran de la vall, i que es poden observar des del camí de les Elies, essent els més remarcables, els marges que es troben just abans d'arribar a la Casa Nova de les Elies. A tota la vall en trobem d'altura ben variable: des dels que aixequen mig metre, en terres quasi planes, fins a respectables murs de tres metres a quatre, prop del Molí de Les Elies, on hi ha més desnivell i pedra adequada. Pel que fa al seu perfil, aquest és usualment vertical per a alçades no superiors als dos metres. Els de més altura, que també són els més resistents, com a murs de contenció, solen ser esgraonats o, encara, atalussats, tot i que també en podem trobar desraonats de poca altura. La seva línia és generalment recta, però també n'hi ha que s'adapten al terreny seguint les corbes de nivell.

Als marges, ens podem trobar amb pedres que van des de la mida d'un puny fins a peces de tres o més decímetres cúbics i uns deu quilograms, que els margeraires havien de saber situar en la posició i el lloc adequat de la construcció. Encara que la majoria d'aquestes parets són verticals i no massa altes, n'hi ha també amb el perfil esgraonat i atalussat. De tant en tant, es poden observar els esglaons, fets amb pedres retocades i planes, més grosses, que s'encabien dins del marge, i que permetien pujar i baixar de feixa, sense haver de saltar. En molts d'aquests marges, es poden observar barraques de vinya que quedaven integrades al conjunt. Algunes d'elles encara estan en bon estat.

Observacions:

En llocs on s'han abandonat els cultius, i els marges s'estan enderrocant per la invasió del bosc, que creix sense cap mena de control ni neteja, i juntament amb els marges, algunes de les barraques de vinya que estaven integrades al seu interior mateix, alguna d'elles amb dues cavitats importants.

Història

Es feien bancals que s'afermaven amb uns murs de pedra, on es conjugava sàviament la filigrana d'un mosaic amb la resistència d'una paret feta en sec sense cap mena de morter. Aquests murs tenien la finalitat de ser efectius contenidors de la terra i de l'aigua que hi podia arribar. Acabat el marge, el terreny quedava enllestit per al cultiu.

La seva construcció suposava primerament desermar el terreny d'on s'obtenien les pedres que posteriorment es disposarien com a jardineria. Així es podia anivellar la terra del nou bancal. La pedra sobrant servia per a construir les barraques i cabanes que es veuen pels mateixos indrets, o bé es portava cap a les terres menys pedregoses per cobrir-ne les necessitats. Sovint, però, encara quedaven pedres, que s'apilaven endreçadament en algun extrem de la finca. Aquest material obtingut del mateix camp proporcionava una diversitat de peces, que s'instal·laven més o menys retocades, tant als marges com a les barraques.

Per a la seva construcció, i en qualsevol cas, l'aixecament d'un marge suposava una tècnica acurada en el muntatge de la primera filera, que havia d'assentar-se sòlidament, i de la última, que coronava la paret fent de lligada. Era doncs, molt usual emprar la pedra tal com es trobava al camp, pràcticament sense retocar, per a bastir marges i barraques. Per tant, ens podem trobar amb pedres que van des de la mida d'un puny fins a peces de tres o més decímetres cúbics i uns deu quilograms, que els margeraires havien de saber situar en la posició i el lloc adequat de la construcció. Encara que la majoria d'aquestes parets són verticals i no massa altes, n'hi ha també amb el perfil esgraonat i atalussat. En molts d'aquests marges s'hi construïen barraques de vinya, quedant integrades al conjunt.

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA, (1994). Departament de Medi Ambient: "Les construccions en pedra seca" (full divulgatiu), Barcelona, desembre de 1994

GIRONÈS i DESCARREGA, Josep. (1999). L'art de la pedra en sec a les comarques de Tarragona. Diputació de Tarragona

PLANS i MAESTRA,Jaume. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca de Bages. Centre Excursionista de la Comarca de Bages.

SUBIRATS i VILLALBÍ, M. (1992). "El paisaje de la comarca del Monsià y las construccions de piedra en seco". Article publicat a la revista NARRIA, Edita Museo de Artes y Tradiciones Populares, Madrid 1992.

VARIS AUTORS. (2008). Pedra Seca. Full informatiu de la revista Pedra Seca. Any VII- Núm. 58. Ed. Patronat de San Galderic. Maig.

